

Zarja izhaja vsak dan razen nedelje in praznikov ob polu enajstih dopoldne. — Naročnina z dostavljanjem na dom ali po pošti K 1.50. Posamezna številka 6 v. Letna naročnina K 18.—, polletna K 9.—, četrtletna K 4.50. — Za inozemstvo K 30.—. — Naslov: Upravništvo „Zarje“ v Ljubljani, Selenburgova ulica št. 6, II. nadstr. Uradne ure za stranke od 11.—12. dopoldan in od 6.—7. zvečer.

ZARJA

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo v Ljubljani sprejema vse uredniške rokopise, ki jih ne vrača. — Upravništvo sprejema naročnino in inserate. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Cena inseratom: Enostopna petstvestica 20 vin., pogojni prostor 25 vin., poslana in razglasi 30 vin. — Naslov: Uredništvo „Zarje“ v Ljubljani, Selenburgova ul. 6, II., uradne ure za stranke od 9.—12. dop. in od 1/26.—1/27. zv. — Reklamacije poštnine proste.

Štev. 2.

V Ljubljani, v torek dne 6. junija 1911.

Leto I.

Dražji tobak.

Finančni minister potrebuje denarja. To je stara bolezen vsakega finančnega ministra in nihče mu je ne bi očitil, ker je za to nastavljen, da priskrbuje denarja državi. Le v tem se ne vjemajo mnenja, za kaj naj država rabi denar in kje naj ga jemlje. Državni uradniki in uslužbenci tožijo, da ne morejo izhajati s svojimi plačami ob sedanji draginji. Ali zanje ni denarja. Delavci v državnih podjetjih žive večinoma še slabše kakor v privatni industriji; ali država nima denarja zanje. Delavstvo vprašuje, kaj je s socialnim zavarovanjem; vlada odgovarja, da nima denarja. Razne vode čakajo na regulacijo, novih železnic bi bilo treba, zboljšanje mnogih zemljišč je nujno; ali denarja ni. Šolstvo se ne razvija, ker ni denarja. Dotaknite se, česar se hočete, povsod je odgovor skomizganje in stereotipni davek: Blagajne soprazne! Ni denarja.

Ali še se gode čudeži. Na Dunaju jih znajo delati, da človek kar strmi. Vsi žepi so raztrgani; ali nič drugega ni treba, kakor da zaročja vojni minister s sabljo, pa je takoj denarja dovolj. Za otvoritev nujno potrebnega novega šolskega razreda ni dobiti par sto kron. Za puške, za topove, za ladje se takoj najdejo milijoni!

Finančni minister potrebuje denarja. Kdor bi imel nekoliko poguma, bi ga lahko dobil pri gospodi, kateri je vse eno, če popije pri večerji par steklenice šampanjca več ali manj in ki priznava človeško dostojanstvo še le tistemu, ki ima vsaj sto tisočakov letnega dohodka. Toda s temi ljudmi je finančni minister zelo uljuden; njim ne mara jemati, dasi bi najlažje pogrešali nekoliko posvetnega bogastva. Veliko rajši se prevzrišeni gospod loteva tistih, ki nimajo železnih blagajni in ki se najmanj morejo upirati v njih žep posegajočim železnim prstom.

Finančni minister potrebuje denarja za kapitaliste, ki hočejo profitirati ne koliko debelih milijonov pri stavbi dridnavtov, pri železnih oklopih, pri kanonih, pri puškah in vseh tistih nevarnih igrah, ki označujejo slavljenost naše krščanske družbe. V parlamentu ni šlo z novimi davki; le kakšnih petnajst do dvajset socialistov naj bi bilo manj sedelo v zbornici, pa bi bil že g. Bilinski dobil tistih sto milijonov, ki jih zdaj tudi g. Meyer ni mogel dobiti... Ali če se ne dajo novi davki izplačati z zakonom, ima gospod finančni minister še druga pota. Tobačne tovarne so n. pr. podjetja kapitalističnega značaja; v trafikah se prodaja ces. kr. tobak kot navaden predmet kupitje. In ta trgovina je ugodna, ker je monopol; državi ne sme nihče delati konkurenco s prodajo tobaka. Branjevec, ki prodaja mило, slanino, metlice, petršelj, mora paziti, da ne bo dražji od sosedu, ker pojdejo kupeci dru-

gače tja; te skrbi nima država. Nabaši si pipo s c. kr. tobakom, ali pa nič! Taka kupčija brez konkurence je na vsak način prijetna reč.

To ve seveda tudi finančni minister. Zanj je tobačni monopol itak samo vir dobička. Že doslej je dajala ta kupčija državi največje dohodke. Leta 1910. je imela tobačna režijska poročila finančnega ministra 287 milijonov kron dohodkov, pa 110 milijonov izdatkov, torej 177 milijonov čistega dobička. Iz nobenega vira ne teče denar v tako širokem toku v državno blagajnico. Carine ji prinašajo 165 milijonov, davek na sladkor 144 milijonov, hišnonajemninski davek 103 milijone na leto. Direktni davki se ne dajo gledati na svojo finančno rodovitnost niti primerjati s tobačnim monopolom. Pridobinski davek daje n. pr. le 37 milijonov, zemljiški davek 52 milijonov, osebno-dohodninski davek 81 milijonov na leto. Od tobaka ima država več kakor trikrat toliko kakor od zemljiškega davka vseh veleposestnikov in kmetov, petkrat toliko kolikor od pridobinskega davka vseh tovarnarjev in obrtnikov.

Dohodki tobačne režije se množe sami po sebi. Dočim so leta 1890. znašali 103.7 milijonov, so do leta 1895 poskočili na 124.3, do leta 1900 na 138.7 in do leta 1910 že na 177 milijonov. Vse to pa je finančni državni upravi še premalo. Dne 1. julija se zopet podraže tobačni fabrikati in finančni minister hoče na ta način „zaslužiti“ še trideset milijonov na leto več, seveda za potrebe slavnega militarizma, tega prvorojenega in nad vse ljubljenege sina kapitalistične države.

Kadilci boba imeli s tem podraženjem lahko posebno veselje; če se nekoliko naučimo misliti z možgani državnega fiskaša, si bodo lahko domisljali, da je višja cena odškodnina za — kvaliteto, ki jo se od leta do leta slabša. Tisti čas, ko so se Avstrijanci postavljali s svojimi smodkami in ko je avstrijska viržinka veljala za neko posebnost, so minuli. Kdor kupi deset „kratkih“, mora že računati s tem, da bo najmanj dve vrgele proč, ker ne bosta goreli. To pa ni nesrečen slučaj, ampak naravna posledica tega, da kupuje režijske cenejši in slabši tobak. Dočim je leta 1897 plačevala za metrski cent inozemskega tabaka po 268 kron 48 vin., je dajala leta 1908 le po 228 kron 2 vin. zanj, dasi se je inozemski tobak v enakih kvalitetah podražil.

Cenejše kupovati in dražje prodajati je pač znano kapitalistično načelo. Ali o državi bi človek mislil, da nima državljanev le za izkoriščanje, temveč da ima skrbeti za njih blagostanje. S tem se pa večno izmozgavanje ljudstva kaj slabo vjema.

Skoraj samo ob sebi je umevno, da gre tudi to podraženje na račun širokih slojev. Tobaka za pipe, katerega bo od prvega julija dalje v vsakem zavoju trideset gramov manj

kakor doslej, ne kaže knezi in grofi. Cigaret „Sport“, katerih se je leta 1909. prodalo za šestdeset milijonov kron, ali pa „kratkih“, ki so nesle dvaindvajset milijonov, ne najdemo na mizah fabrikantov in veleposestnikov. Vse specialitete: Smodke, cigarete in tobaki skupaj pa so nesli državi komaj toliko kolikor samo „Sport“. Novo breme se bo torej zopet enakomerno razdelilo: Večji del ljudstvu, manjši del bogatinom — ne glede na to, da bo delavec, če bo plačal za „dramo“ dvakrat toliko kolikor doslej, to bolj občutil, kakor če plača milijonar za svojo specialiteto deset vinarjev več.

In to bi se bilo lahko preprečilo, če bi bil državni zbor sprejel predlog socialnih demokratov, da protestira proti podraženju. Kaj nima torej vlada prav, če trdi, da je bilo preveč socialistov v parlamentu?

Poštnim in brzojavnim uslužbencem.

Orednje glasilo poštne uslužbenec „D. Uster. Posthorn“ objavlja v svoji zadnji številki okoli na poštne uslužbenec, iz katerega povzemamo nekatera mesta.

Z ozirom na bližajočo se državnoborske volitve je naša dolžnost, da opozorimo čitatelje in člane na vzroke, zakaj vzlic dolgoletnim bojem, vzlic prosjačenju in beračenju nismo zase in za svoje družine ničesar dosegli. Vedno in vedno smo se zanašali na tolikrat obljubljeno blagohotnost vlade in vladnih strank, ki so neprestano naglašale, da mora državni uslužbenec zaupati vladi in svojim [predstojnikom]. Vsi so upali, da se končno vendarle enkrat uresniči neštetokrat obljubljena dobrohotnost, ki jo je vlada in ki so jo vladne stranke zagotavljale neštivilnim deputacijam. Da so bile vse te obljube same fraze in da so nas doslej za nos vlekle, čutimo na lastni koži; zakaj vlada in vladne stranke so prav temeljito snedle dano besedo.

Da obubožanje poštne uslužbenec prav nič ne zaostaja za obubožanjem prebivalstva sploh, je dejstvo, ki mu ni prigovarjati. Ljudska beda se čedalje bolj širi, vzlic temu iztiska vlada milijone za milijoni iz ljudstva za potolaženje svoje megalomanije, ki dovede v doglednem času do popolnega poloma. Za imperialistične muhe je vedno dosti denarja v državnih blagajni, in vladni hlapci dovoljujejo brezvestno ogromne vsete, da ne zapravijo vladne milosti.

Če pa poštne uslužbenec po mnogoletnem prosjačenju in beračenju naroče svoji organizaciji, da se obrne do vlade in do parlamenta, pa postavljajo nje funkcije za rebele in na kratko pra-

vijo, da država za svoje uslužbenec nima denarja...

Tovariši! Odgovorite vladi, ki ima za nas zmerom le prazne blagajne in ki nas hladnokrvno izroča bedi in ubožstvu, 13. junija t. l. z glasovnico v roki; obračunajte temeljito z ljudskimi izdajalci za izdajstvo, ki so ga nad nami zagrešili. To smo dolžni sebi in svojim otrokom.

13. junija hočemo dokazati, da nas ni sram, da pripadamo delavskemu ljudstvu, in da volimo le take kandidate, ki so izšli iz delavskega razreda, ki so nasprotniki militarizma, nasprotniki protiljudske vlade, ki iztiska milijone za milijoni iz ljudstva za imperialistične muhe, nasprotniki agrarcev, nasprotniki krivičnih posrednih davkov.

13. junij naj bo spomenik v zgodovini naše organizacije, pokaže [naj], da razumevamo boj za pravico, in da nas je treba uvaževati: 13. junij mora biti plačilni dan za vse izdajalce z l. 1908.

Kaj naj si vsak volilec zapomni!

1. Kdaj je volitev?

Volitev se vrši 13. junija in sicer ob času in v prostoru, navedenem na volilni izkaznici (legitimaciji).

2. Kaj je z izkaznicami in glasovnicami?

Nihče ne more voliti brez izkaznice. Vsak volilec se mora pobrigati, da dobi volilne listine. Po postavi je dostaviti volilne listine vsakemu volilec. Ampak po poročilih iz raznih krajev je postopanje marsikje zelo pristansko: zlasti delavskim volilecem bi naši nasprotniki na ta način radi ugrabili volilno pravico, da zavlačujejo ali pa preprečujejo dostavljanje volilnih listin. Delavci, razderite vse upe, ki jih stavljajo hinavski sovražniki na ta nečedni manevar, pobrigajte se sami za izkaznice in glasovnice! Vsak, kdor še ni prejel volilnih listin, naj gre v občinski urad (v Ljubljani 12. in 13. junija od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 6. ure popoldne v predsedstveni pisarni deželne vlade) in naj zahteva svoje volilne dokumente!

Veljavna je le uradna glasovnica s pečatom okrajnega glavarstva. Glasovnice je dobiti sicer tudi na dan volitev, vendar odlašanje na zadnji trenutek ni umestno.

3. Kako je popisati glasovnice?

Na glasovnice je s črnilom razločno napisati družinsko in krstno ime kandidata, nje-

MAKSIM GORKIJ:

Mati.

Socialen roman v dveh delih.

Prvi del.

I.

Vsako jutro vrešči in tuli nad delavskim predmestjem v sajastem, oljnatem zraku, fabriška piščalka, in, pokorni pozivu parne sile, se iz malih sivih domov nemirno, kakor prepodeni ščurki, usipajo na ulico mrki ljudje, ki niso utegnili s spanjem okrepčati svojih udov. V hladnem svitu bite po ozki nečakovani ulici k visokim kamenitim kletkam, in tovarna jih čaka z ravnodušno gotovostjo, razsvetljuje jim blatno cesto s svojimi debelimi, štirioglatimi očmi. Blato čmoka pod nogami, kakor da bi se jim posmehovalo. Razlegajo se hripavi klici zaspanih glasov, razdraženo zmerjanje pretresa zrak, in ljudem nasproti plavajo zamolčki zvoki — težki ropot strojev, nezadovoljno godrnjanje para. Srepa in čemerno se vzdigujejo iz predmestja visoki črni dimniki — kakor debele palice.

Zvečer, ko solnce zahaja in ko se na oknih utrjeno zaleskečejo rdeči žarki njegovi, bruhne tovarna ljudi iz svojih kamenitih nedrij kakor podelano žlindro; sajasti, črni obrazi z blestecimi gladnimi zobmi hite zopet po ulicah in puščajo v zraku gost smrad po strojnem salu. Zdaj so njih glasovi oživljeni in radost zveni iz njih — za danes je končano delo na galeji, doma jih čaka južina in odih.

Dan je požrla tovarna, stroji so izsesali iz človeških mišic toliko sile, kolikor so jo potrebovali. Dan je brez sledu bil izbrisan iz življenja, človek se je za korak zopet približal svojemu grobu, a tik pred seboj vidi naslodo oddiha, radosti zakajene krčme in — zadovoljen je.

O praznikih spe ljudje do desetih, potem se solidni in oženjeni ljudje praznično oblečejo in gredo k maši; spotoma se hudojejo nad mladino zastran njene mržnje do cerkve. Iz cerkve se vračajo domov, jedo paštete in ležejo zopet spat — do večera.

Utrujenost, tekot let nakopičena, jim je ugrabila tek: da ga vzpodbude, mnogo pijo, dražeč onemogli želodec z ostrim žganjem.

Zvečer leno pohajkujejo po ulicah, in kdor ima galoše, jih natakne, četudi je suho, in kdor ima dežnik, ga nosi seboj, četudi sije solnce z neba.

Če srečajo drug drugega, govore o tovarni, o strojih, kolnejo mojstre, — govore le o tem, kar je z vsakdanjim delom v zvezi. Posamezne iskre neopretnosti, slabotnih misli se komaj posvetijo v tej dolgačasni enoličnosti. Prišedši domov se pripravijo z ženami in pogosto jih pretepajo, ne da bi se jim smilila pest. Mladina poseda po krčmah ali pa vasuje drug pri drugem, igra na harmoniko, prepeva umazane pesmi, pleše, kvanta in pije. Utrujeni od vsakdanjega dela se ljudje hitro upijajo, in v prsih vseh se zbujata nerazumljiva, bolesta razdraženost, ki išče duška. Iščejo za vsako ceno prilike, da istresejo to nemirno čustvo,

se ljudje kar iz norčije in prešernosti udarijo z zverinsko srditostjo. Tako se začnajo krvavi tepeži. Časi končajo s težkimi poškodbami, semtertja — s pobojem.

V odošnjah ljudi prevladuje čustvo prežeče zlobe, zastarano in neozdravljivo kot utrjenost mišičevja. Ljudje se roče s to dušno boleznijo, podedujejo jo po očetu, in kakor črna senca jih spremlja do groba, porajajoč tekot življenja celo vrsto dejanj, gnusnih vsled svoje nesmiselne krutosti.

O praznikih se opoteka mladina pozno po noči domov, v razcefrani, od blata in prahu zadelani obleki, z razbitimi obrazi, škodoželjno uživajoča udarce, prizadejana tovarišem, v jezi ali v solzah nad prejetimi žalitvami, pijana in tožna, nesrečna in zoprna. Časih jih pripeljejo matere domov ali pa očetje. Pobero jih kjerkoli na cesti ali v krčmi do nezvesti pijane, obdelujejo jih s psokami in s pesti in jih potem bolj ali manj skrbno položijo v postelj, da jih jutraj zarana, ko pretrese rezki glas piščali jutranji zrak, zbude na delo.

Močno zmerjajo in tepo otroke, vendar se zdi pijančevanje in pretepanje starcem popolnoma v redu — ko so očetje bili mladi, so tudi pijančevali in se pretepali, in matere in očetje so jih tudi tepli. Življenje si je ostalo zmerom enako — medlo je potekalo kakor v kalnem potoku leto za letom, zvezano in spleteno s krepkimi in utrjenimi navadami, da je človek isto mislil in delal dan za dnem. In nihče ni imel časa in ne volje, da bi poskušal izpremeniti to življenje.

Semtertja prihajajo vnanji ljudje v predmestje. Izpočetka obračajo nase pozornost s tem, da (ih nihče ne pozna, potem vzbujajo leho zanimanje s svojim pripovedovanjem o krajih, kjer so delali — časoma pa ni ni nič več novega na njih, ljudje se jih privadijo in nihče se zanje ne zmeni. Iz njih pripovedovanja je jasno, da je delavsko življenje povsod enako. In če je tako — kaj bi se človek razgovarjal?

Časih pa nekateri izmed njih pripovedujejo tuje reči, nezaslišane v predmestju. Ne prerekuje se z njimi, le nezaupno poslušajo čudne besede. Te besede vzbujajo v enih slepo jezo, v drugih nemirno upornost, tretje vznemirja lahna senca upanja na nekaj nejasnega, pa krepkejšo pijo, da uduše nepotrební nemir.

Opazivši na tujcu kaj neobičajnega mu prebivalci dolgo ne pozabijo in na človeka, sebi nepodobnega, gledajo z neumljivo bojaznijo. Strah ji je, da vrže človek v njih mirno, četudi težko življenje nekaj takega, kar bi zmotilo ožoto enakomerni tok. Ljudje so vajeni, da jih življenje davi zmerom z enako silo, in brez upanja, da se izpremeni kdaj na boljše, vidijo v vsaki izpremembi še težje breme.

Ljudem, ki govore o novem, prebivalci molče obračajo hrbet. Ti ljudje odhajajo kdo-vekam, ali pa ostanejo v tovarni in žive odločeno sami zase, če se niso mogli zlit z enolično maso predmestnih ljudi v eno celoto...

Petdeset let takega življenja, in človek umre.

(Dalje.)

tekeje delile njej v prid? Njene solze prihajajo prepozno. Pa še tega upanja ni, da se bodo narodnjaki iz teh izkušenj kaj naučili.

Dr. Matija Hudnik in drugovi pred poroto.

Danes se prične porotna razprava proti krivecmu polomu „Glavne posojilnice“ v Ljubljani. Preteklo leto je bilo zelo kritično. — Denarni trg je bil zelo napet in marsikateri denarni zavod je prišel v hude stiske. Denarne zavode pa, kjer se je lahko mislilo razpolagalo z naloženim denarjem, je doletel polom. Tako se je zrušila na Dunaju ena banka in na Koroškem vsled goljufij brezvestnih kolovodij klerikalna centralna kasa, pred konkurzom ste pa stali tudi goriška in pa tržaška banca popolare. Na slovenskem je zadela ta nesreča „Glavno posojilnico“. Lahkomiselno gospodarstvo in vratolomne spekulacije so jo spravili v propast. Koga zadene glavna krivda, bo pokazala porotna razprava, o kateri bomo obširno poročali.

Prvi dan

ob 9. se prične zbiranje porotnikov. Sodnemu dvoru predseduje podpredsednik dež. sodišča, dvorni svetnik Paik, prisodujejo pa dež. sod. sv. Vedernjak, Šurm, Kobler.

Na zatočni klopi sede obtoženci: Dr. Matija Hudnik in člani upravnega sveta Josip Turk, Anton Putrih, Josip Maček in Josip Čad, zvezin revizor Franc Jošt, posojilnična uradnika Franc Knific in Leop. Rogelj. Obtožence zagovarjajo: Dr. Hudnika odvetnik dr. Fran Novak, vse štiri člane upravnega sveta dr. Karl Triller, revizorja Jošta odvetnik dr. Fr. Frilan, Knific kaz. zag. dr. Beno Saboty in Roglja odvetnik dr. Vladimir Ravnihar.

Obtožbo zastopa drž. pravdn. namestnik dr. Neuberger.

Po uvodnem spraševanju obtožencev prične zapisnikar ausc. dr. Fr. Zerk očitati obtožnico, ki obsega 28 strani. Branje bo trajalo celo dopoldne.

(Nadaljevanje sledi.)

ZADNJE VESTI.

Kristoffy in Justhova stranka.

Budimpešta, 5. junija. Nasproti poročilom vladnih časopisov, da bo novoizvoljeni poslanec Kristoffy v zbornici popolnoma osamljen, se razglasa vest, da namerava močen del Justhove stranke ponuditi Kristoffijev vod-

stvo v boju za splošno in enako volilno pravico.

Žena je umorila svojega moža.

Budimpešta, 5. junija. Iz Velikega Varadina poročajo o grozodejstvu, ki je napravilo v vsej okolici najmučnejši vtis. Žena fohodoškega posestnika Lorena Filiposa s pomočjo svojega ljubimca Siposa umorila svojega moža in vrgla truplo nesrečnika p. s. m. Orožništvo je našlo človeške kosti, vsled česar je prišlo hudodelstvo na dan.

Odkritje spomenika Viktorja Emanuela.

Rim, 4. junija. V navzočnosti vseh članov vladarske hiše, diplomatskega zbora, ministrov, poslancev, višjih civilnih in vojaških dostojanstvenikov, vseh deželnih županov in mnogobrojne množice ljudstva se je izvršilo na kapitolu danes slavnostno odkritje spomenika kralja Viktorja Emanuela II. Mesto vihra v zastavah. Piazza di Venezia, na kateri stoji spomenik, je čarobno okrašena. Balkoni so polni gledalcev. Spomenik je del Saccconi-ja, kateremu so pomagali razni drugi ital. umetniki. Ministrski predsednik Giolitti je imel slavnostni govor.

Odhod španskih vojnihi ladij v Larasch.

Madrid, 4. junija. Vsled gibanj v okolici Elksar in Larasch se je danes izkrcalo 200 mož infanterije na vojnihi ladijah „Almirante Lobo“ in „Cataluna“ v Larasch, kjer bodo vojaki šli na suho, če jih bo španski konzul potreboval.

Spor med parlamentom in senatom v Turčiji.

Carigrad, 4. junija. Nočne seje zbornice in senata trajajo do 4. ure jutraj. Zbornica je obstala na svojem stališču, da ima le ona izključno kompetenco o proračunu. Končno je senat odklonil nadaljno razpravo o tem vprašanju, vsled česar je veliki vezir prebral dekret, s katerim zaključuje parlamentarno zasedanje. Sporne točke proračuna ostanejo nerazrešene.

Imenovanje kineškega vrhovnega poveljnika.

Mukden, 4. junija. Generalni guverner je vladil predlagal ustanovitev vrhovnega poveljnika vojske za Mandžurijo in imenovanje bivšega graniškega komisarja generala Tschlutschenga.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Bartl.
Tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

„Zarja“ se prodaja v Ljubljani po 6 vin.

v naslednjih tobakarnah:

Južni kolodvor, na peronu.
Pirnat, Kolodvorska cesta.
Zupančič, Kolodvorska cesta.
Mrzlikar, Sodna ulica.
Blaž, Dunajska cesta.
Sterkovič, Dunajska cesta.
Fuchs, Marije Terezije cesta.
Tivoli, na žel. prel. pri Nar. domu.
Šubič, Miklošičeva cesta.
Senk, Resljeva cesta.
Treo, Sv. Petra cesta.
Kušar, „
Podboj, „
Stravs, Škotja ulica.
Bizjak, Bahoričeva ulica.
Svetek, Zaloška cesta.
Češark, Šelenburgova ulica.
Dolenec, Prešernova ulica.
Pichler, Kongresni trg.

Ušeničnik, Židovska ulica.
Kleinstein, Jurčičev trg.
Wisiak, Gospodska ulica.
Stiene, Valvazorjev trg.
Košir, Hilserjeva ulica.
Sušnik, Rimska cesta.
Klanšek, Tržaška cesta.
Elsner, Kopitarjeva ulica.
Blaznk, Stari trg.
Velkavrh, Sv. Jakoba trg.
Šitar, Florijanska ulica.
Zadel, Karlovska cesta.
Kustrin, Breg.
Sever, Krakovski nasip.
Tenente, Graška ulica.
Državni kolodvor.
Kotnik, Šiška.
Likar, Glince.

„SLAVIJA“

VZAJEMNO ZAVAR. BANKA V PRAGI,

ki je največji slovenski zavarovalni zavod v Avstriji, se najtojeleje priporoča ter vabi p. n. slovensko občinstvo, da sklepa zavarovalne pogodbe, bodisi za življenje, proti požaru, proti ulomu ali pa proti razbitju stekla in ogledal, le pri njej. — BANKA „SLAVIJA“ ima posebno ugodne pogoje in prikladne načine za zavarovanje življenja. Njeni tarifi za preskrbljenje za starost, za slučaj smrti roditeljev, za doto otrokom, so najcenejši. Ona razdeljuje ves čist dobiček svojim članom. Banka „Slavija“ je res slovenska zavarovalnica z vseskozi slovensko-narodno upravo. Življenske police banke „Slavije“ so neizpodbitne in nezapadle. Gmota podpira banka „Slavija“ narodna društva in organizacije, prispeva k narodnim dobrodelnim namenom in stremi za izboljšanjem in osamosvojitvijo narodnega gospodarstva. Ogromni rezervni fond K 54.000.000 — jamčijo za popolno varnost. Čistega dobička je do sedaj izplačala svojim članom življenskega oddelka K 2.495.719 —. Kapitalj in škod pa je do sedaj izplačala K 109.356.861 —. — Vsa pojasnila daje ter cenike in razkazila razpošilja drage volje in poštne prosto

GENERALNI ZASTOP „SLAVIJE“

VZAJEMNO ZAVAROVALNE BANKE V LJUBLJANI.

B. Götzl, Ljubljana
Mestni trg št. 19. - Stari trg št. 8.

Perutnina! Raki! Sirovo maslo!

franko povsod po povzetju: piščanci iz 1911, pridejo jamčeno živi; 6—8 tolstih velikih petelinov za pečenko ali 4—5 velikih tolstih rac ali 1 veliko tolsto gos in raco K 7.—. — Plemeniti raki jamčeno živi: 80—100 namiznih rakov K 6.50; 60—70 velikih rakov K 8.50; 40—50 lepih velikih rakov (Hochsolokrebse) K 10.50; kravje mleko naravno, sirovo maslo po 5 kg v zaboju K 10.—. Malinovec po 4 lit. v puščicah K 4.70.

B. Kaphan, Buczac.

Gostilna „Proletarija“

poprej Ballja na Glincah št. 3 pri Ljubljani se priporoča za mnogobrojen obisk zlasti p. n. delavstvu. Dobra pijača in izborna kuhinja. Na razpolago ima salon in krasen vrt za razne zabave, shode veselice i. t. d.
S spoštovanjem J. Tancek, gostilničar.

Kavarna Leon

se priporoča ter je navadno celo noč odprta.

S spoštovanjem

L. F. Pogačnik.

Produkt. zadruga ljublj. mizarjev

registrovana zadruga z omejeno zavezo

s sedežem v Ljubljani, Mar. Ter. c. 11 (Kolizej)

Zaloga pohištva

lastnega izdelka in tapetniškega blaga.

Izvršuje vsa mizarska stavbna dela. :: Lasta tovarna na Glincah pri Ljubljani. ::

Najbolj varno naložen denar!

Največja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa do 31. dec. 1910 nad 564 milijonov kron.

Stanje hranilnih vlog: nad 40 milijonov kron.

Rezervni zaklad: nad 1.200.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

v Ljubljani, v lastni hiši, Prešernova ulica št. 3

sprejema vloge vsak dan in jih obrestuje po 4 1/4 % brez odbitka. Nevzdignjene obresti pripisuje vsakega pol leta h kapitalu. Sprejema vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar.

Denar in knjižice se lahko pošiljajo po pošti.

Za varnost vložnega denarja jamči zraven rezervnega zaklada še mestna občina ljubljanska z vsem premoženjem in z vso davčno močjo. **Izguba vložnega denarja je nemogoča**, ker je po pravilih te hranilnice, potrjenih po c. kr. deželni vladi, **izključena vsaka spekulacija** z vložnim denarjem.

Za varčevanje ima vpeljene lične domače hranilnike, v podpiranje slovenskih trgovcev in obrtnikov pa

kreditno društvo.

Posoja na zemljišča po 5 % in proti poplačevanju dolga po najmanj 1/4 %. Dolžnik pa more svoj dolg poplačati tudi poprej, ako hoče. Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje.

12—8

skladišče oblek domačega izdelka za gospode in dečke. — Velika izbira tu- in ino- zemskega blaga za obleke po meri. — Solidna postrežba. — Vedno nizke cene.